

NORVEÇ NLSF

Reform 97: Norveç “Zorunlu Eğitim” Reformu ve Uygulamaları

Geir Knapstad *
Çeviren: Rıdvan Korkut

Giriş

Norveç Okul Reformu; konusu, çalışma yöntemleri, değerlendirme ilkeleri, yönetim vb. gibi değişik açılardan değerlendirilebilir. Ancak ben konuya başka bir açıdan, çekirdek müfredattan alınan şu ifadede yer alan bakış yola çıkacağım:

“Eğitimin en temel amacı, bireylerin sahip oldukları potansiyelleri herkesin iyiliği yolunda kullanabilmesi ve toplumdaki gelişmenin insancılığına katkıda bulunması için kullanmaları yolunda teşvik etmektir.”

Norveç Öğretmenler Sendikası (NL) eşit eğitim olanaklarına ilişkin hakların, toplumun dayanışma ve refahının önemli birer parçası olduklarına inanmaktadır. Bu yüzden okulların tümü, aynı ulusal müfredata dayanan eşit hedeflere ve işleyişlerinde birbirine eşit düzeyde ve yeterli yapılara (finans, bina standartları ve diğer kaynaklar) sahip olmaları gereklidir. Öğretmenlerin eğitimi, öğretmen maaşlarıyla ilgili toplu görüşme ve pazarlıklar, çalışma saatleri vb. konular gibi ulusal bir sorumluluk olmalıdır.

Eğitim alama olanağı, ailenin zengin ya da yoksul olmasına, şehirde ya da kırsal alanda yaşıyor olmasına bağlı olmamalıdır. Biz okulun toplumsal eşitsizlikleri gidermek ve daha güçlü bir sosyal adalet yaratmak konusunda yardımcı olmasını istiyoruz.

Ülkemizde, “Yaygın Eğitim” olarak bilinen bu eğitim politikası, içinde bulunduğumuz yüzyıl boyunca sürekli desteklenmiştir. Toplumdaki değişiklikler doğrultusunda, sürekli daha fazla çocuk bu kavram içine katılmıştır. Kızlar ve erkekler aynı fırsatlara sahip olacaktır. Engelli çocuklar da diğerleriyle aynı statüye sahip olacaktır. Etnik ve dilsel azınlıkların çocukları yaştaşlarıyla aynı eğitim olanaklarına sahip olacaktır.

* Norveç Öğretmenler Sendikası Sogn og Fjordane (NLSF) Şubesi Başkanı.

Son on yıl içinde, yaygın eğitim kavramı piyasa ve rekabet düşünceleri adına tabanını yitirmiştir. Yapılan eleştiriler genelde yaygın eğitimin toplumun gereksinim duyduğu bilginin etkili gelişimi ve rekabetle uyumlu olmadığı biçiminde olmaktadır. Sendikamız görüşü desteklememektedir. Tam tersine, biz tüm çocukların etkili bir şekilde öğrenmesi için en iyi koşulların, ki bu hem sosyal öğrenmeyi hem de değişik konuların öğrenilmesi için geçerlidir, değişik özellik ve yeteneklere sahip çocukların birlikte eğitim gördükleri sınıf ve okullarda yaratıldığına inanıyoruz. Yaygın eğitim, toplumumuzun yitirmesi değil koruması gerekli olan değerleri temsil etmektedir; ancak bu, öğretmenleri ve okul yöneticileri her öğrenciye ilişkin özellik ve yeteneklere göre eğitimi uyarlamak gibi zorlu görevlerle karşı karşıya getirmektedir.

Reform 97: Norveç “Zorunlu Eğitim” Reformu

Eğitim Bakanlığına göre, reformun dört ana hedefi var:

- Bu, yeni bir müfredat ve program akışı sunan okul yönelimli bir reformdur. 1997 yılından itibaren, çocuklar eskiden olduğu gibi 7 yaşında değil, 6 yaşında okula başlayarak 9 yıldan 10 yıla uzatılan zorunlu eğitime dahi olmaya başladılar.
- Bu, okul yönelimli bir reformdur. Böylece okul, çocuklarına ve gençlere değişik öğrenme ortamları sağlamak konusunda sorumlu olmaktadır.
- Bu, aile yönelimli bir reformdur, çünkü düzenli okul sonrası etkinlikleri artırmaktadır.
- Son olarak, kültürel bir reformdur. Okul etkinliklerini yerel kültürel kurumlarla kaynaştırmaktadır.

Reform 97 aşağıdaki öğelerden oluşan yeni bir ulusal müfredat sunmaktadır.

1. Norveç'teki ilk, orta ve yetişkin okulları için çekirdek müfredat-genel kısım,
2. Zorunlu eğitim için ilke ve ana hatlar,
3. Konu öğretim programları.

Müfredat 10 yıllık zorunlu eğitim için ortak bir temel sunmayı ve böylece zorunlu eğitim ve sonraki aşamalar oranında bütünlük sağlamayı amaçlamaktadır.

Zorunlu Eğitim Üç Ana Aşamadan Oluşmaktadır

İlk Aşama (1-4. Sınıflar)

İlk aşamadaki eğitim anaokulu (kindergarten) ve okul geleneğine dayanmaktadır. Eğitim oyun aracılığıyla çocuğun doğal merak duygusunu ve keşfetme isteğini ortaya çıkartacaktır. Eğitim değişik konulardan parçalar içeren temalar sunacak biçiminde düzenlenecektir. Aşamalı olarak öğrenme daha fazla belirli konular üzerine yoğunlaşmaya başlayacaktır. Hem okul öncesi öğretmenleri hem de diğer öğretmenler bu yeni 1. sınıf/anaokulu öğrencilerine eğitim vermek konusunda yeterlidirler. Bu yüzden anaokuldan ilkokula geçişin kolay olacağı beklenmektedir. Yeni 1. sınıfın, çocuklara temel beceri ve bilgilerini geliştirmeleri için daha iyi bir fırsat sağlaması beklenmektedir. Eğer 1. sınıfta 18'den fazla öğrenci olursa iki tane öğretmen görev

yapacak; orta düzeyde (5-7. sınıflar), değişik konuların uygulamalı ve kuramsal öğeleri daha net bir biçimde ayrılacak ve orta altı düzeyde (8-10 sınıflar) öğrenciler planlama ve değerlendirme sorumluluğuna ortak olacaklardır. Daha ayrıntılı eğitim ve konular arasındaki bütünlük, uygulama çalışmalarıyla birlikte, çocukların değişik yaklaşımların analitik ve eleştirel yöntemlerini uygulamalarına olanak sağlayacaktır.

Konular, temalar ve proje çalışmaları

Eğitim tabloda gösterildiği gibi geleneksel konulara/derslere bölünmüştür. Daha ilginç, konuların temalar ve anlamlı birimler biçiminde düzenlenmiş olmasıdır. Bu, okullardaki değişik konuların ayrılmış dünyasıyla karşılaştırıldığında, öğrencilere konular arasındaki ilişkiyi gösteren organik bilgilere ulaşma fırsatı sağlayacaktır.

Temalar proje çalışmalarına temel sağlayabilir. Proje çalışması, öğrencilerin belirli sorun ya da görev üzerine yoğunlaşarak belirli bir hedefe varmak ve onu tanımlamak için çalıştıkları bir yöntemdir. Burada öğrenciler kavramdan somut bir sonuca, pratik çözüme ya da son ürüne varırlar. Proje, bir çalışma yöntemi olarak, Reform 97’de üzerinde durulan ve genişletilen bir yöntemdir. Proje çalışması okulda ya da okul dışında yürütülebilir ve gerçekten de topluma ve okula katkısı olabilir.

Proje çalışması bir yöntem olarak zaten bir çok çağdaş meslek grubunda kendi başına önemli bir beceridir.

Özet ve eleştiriler

Herkes için bir okul?

Eğitim Bakanlığına göre, Norveç’teki 10 yıllık zorunlu eğitim “herkes için bir okul” ilkesine dayanmaktadır. Eğitimin içeriği, konu işleme programlarında, öğretimin için bağlayıcı ortak bir temel olarak sunulmaktadır.

Eşitlenebilir eğitim ilkesi, okul işlerinin her kısmında görülecektir. Tüm öğrencilere, özel sorunları ya da özel yeteneği olanlar da dahil olmak üzere kendilerini keşfetme, büyüme ve gelişimlerine yardımcı olacak olanaklar verilecektir.

Bu yeni müfredatın bağlayıcı kısmı genişletildiği için öğretmenin öğrenme etkinliklerini yerel koşullara ya da tek tek öğrencilere göre uyarlaması için daha az olanak bırakmaktadır. Bu, çok daha fazla çaba ve kaynak gerektirmektedir. Eğer genel yapıda eşitsizlik varsa bundan eğitimin kalitesi de etkilenecektir. Bu hem öğrenci hem de öğretmenlere, aynı zamanda da zorunlu eğitim sistemine yönelik bir tehdittir ve zengin anne babalara kendi özel okullarını açmalarına yönelik ilham verebilir.

Öğretmenler, belirli konulara yoğunlaşmış ders işleme programları ile proje çalışmaları ve konuların temasal düzeni arasında denge kurmakta da zorluk çektiklerini belirtmektedirler.

Öğretmenlerin rolü daha da kısıtlı hale gelmiştir.

Samiler ya da Laponlar, Norveç’te kendi dil ve kültürlerini koruma savaşımı veren etnik azınlıklardır. Sami çocuklar için özel bir müfredat hazırlanmıştır. Ancak bu,

karışık bölgelerdeki anne babalar ile okul yöneticileri arasında sorunlara neden olmuştur.

Eşitlik ve Demokrasi İçin Eğitim?

10 yıllık zorunlu eğitim, herkes için bir yerin olduğu, katılımcı bir toplum hedeflemektedir. Bu, eşitliği geliştirmek ve çocukları demokratik gelişimde yer almaya hazırlamak için bir fırsat olacaktır. Ayrıca öğrencilerin okul çalışmalarının planlamasında ve değerlendirilmesinde de sorumluluk olmaları beklenmektedir. Demokrasi; katılımcılık, çalışma, hoşgörü, azınlıklar kabul etme ve bireye saygı temeline oturur. Demokrasi, bilgiye eşit erişimi de sağlar. Ulusal müfredat, ahlaki yön göstericiler olan Hıristiyanlık ve hümanizm üzerine kurulmuştur. Hıristiyanlığın baskın din olduğu Norveç'te, anne babaların çocuklarına içlerinden bir tanesini seçtirmede sürece öğrencilere diğer dinlerin de öğretilmesine rağmen, yeni bir ders olan "Hıristiyanlık, diğer dinler ve ahlak eğitimi" Hıristiyanlığı çok fazla ön plana çıkardığı için yoğun bir biçimde eleştirilmektedir.

Sendikamız, herkes için okul ile, bir başka deyişle "yaygın eğitim" okullarıyla Norveç' demokrat vatandaşlar yetiştirilmesinin daha iyi olacağına inanmaktadır. Ancak yine asıl görev; açık fikirli, iyi eğitim almış ve bilgili profesyoneller olması gereken öğretmenlere düşüyor. Genişletilmiş lisansüstü eğitime gereksinim var, ancak bu henüz sağlanmış değil.

Diğer kaynakların da yetersiz olmasının dışında, Norveç Öğretmenler Sendikası okullardaki üst sınırdaki öğrenci sayısını azaltmak için ulusal bir kampanya başlatılmıştır. Norveç'in 4 milyonluk nüfusunun yarısına yakın sayıda insan, yani 1,5 milyon kişi bu talep için imza attı.

Bu denli çok insanın bu tür bir girişime katkıda bulunması bize iyimserlik aşıladı, çünkü bu, insanların 'zorunlu eğitim'e ilgi gösterdiğini göstermektedir. Belki de bu, gelecekte elde edeceğimiz demokratik okul sistemi ve yaygın eğitimi için elde edebileceğimiz en iyi garantidir.